

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства

(Обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2000 г.,
бр. 108 от 2001 г.,
бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г.,
бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008
г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр.
19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г., бр.
98 от 2014 г. и
бр. 14 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 1, ал. 1, т. 3 думите „добива и първичната преработка“ се заменят с „добива, първичната преработка и складирането“.

§ 2. Член 22а се изменя така:

„Чл. 22а. (1) Управлението на минните отпадъци се осъществява въз основа на одобрен от министъра на енергетиката план за управление на минните отпадъци, включващ необходимите мерки за предотвратяване, намаляване или ограничаване на отрицателното им въздействие върху компонентите на околната среда, безопасността на хората и човешкото здраве.

(2) Мерките по ал. 1 се основават на най-добрите налични техники, като се вземат предвид техническите характеристики на съоръжението за минни отпадъци, географското му местоположение и местните условия на околната среда.

(3) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя съобразно принципа за устойчиво развитие.

(4) Планът за управление на минните отпадъци има за цел:

1. предотвратяване или намаляване образуването на минни отпадъци и на тяхната вредност при отчитане на:

а) управлението на минните отпадъци при проектирането и избора на технология за добив и първична преработка на подземни богатства;

б) промените, които минните отпадъци могат да претърпят при увеличаване на тяхната повърхнина и излагането им на условията над земята;

в) връщането на минните отпадъци обратно в отработените пространства, доколкото това е технически възможно, икономически изгодно и благоприятно за околната среда съобразно нормативните изисквания за опазването ѝ;

г) връщането обратно на горния почвен слой след закриване на съоръжението за минни отпадъци или ако това не е практически възможно – повторното използване на горния почвен слой на друго място;

д) използването на вещества с по-ниска степен на опасност при първичната преработка на подземните богатства при спазване изискването на чл. 87, ал. 2, т. 4;

2. оползотворяване на минните отпадъци чрез рециклиране, повторно използване или използване за специфични цели, доколкото това е благоприятно за околната среда съобразно нормативните изисквания за опазването ѝ;

3. гарантиране на безопасното депониране на минните отпадъци чрез предвиждане в проектите по чл. 82 и изпълнение на дейности и мероприятия за изграждане, експлоатация и закриване на съоръжения за минни отпадъци в съответствие с плана за управление на минните отпадъци:

а) които обезпечават минимален и ако е възможно – впоследствие никакъв мониторинг, контрол и управление на вече закритото съоръжение за минни отпадъци;

б) изпълнението на които води до предотвратяване или минимизиране на дългосрочни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве;

в) изпълнението на които гарантира дългосрочна геотехническа стабилност на надземните съоръжения за минни отпадъци.

(5) Минните отпадъци престават да бъдат такива след като са преминали през процес на оползотворяване, за което е необходимо да отговарят на следните условия:

1. за използването им за специфични цели е налична възприета практика;

2. за тях има пазар или търсене;

3. отговарят на техническите изисквания за специфичните цели и са в съответствие с нормативните изисквания и стандарти, приложими за тях;

4. употребата им няма да доведе до отрицателно въздействие върху околната среда или човешкото здраве."

§ 3. В чл. 22б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 в основния текст след думите „се класифицират“ се добавя „по ред, определен с наредбата по чл. 22к, съгласно кодовете в приложение № 1 към Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците (ДВ, бр. 66 от 2004 г.)“ и думите „среда и“ се заменят със „среда и/или“.

2. В ал. 2 думите „на определени за целта площадки или депа, наричани“ се заменят с „в“, а думите „среда и“ се заменят със „среда и/или“.

3. В ал. 4:

а) точка 1 се изменя така:

„1. съоръжения „категория „А“ са съоръжения за минни отпадъци, които в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление могат да станат причина за голяма авария, или такива, в които са депонирани опасни отпадъци по ал. 1, т. 3 над определения праг, или съоръжения, които съдържат опасни вещества или смеси по смисъла на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси извън допустимите норми;“

б) в т. 2 думите „категория Б“ – всички“ се заменят с „категория „Б“ са всички“.

4. В ал. 5 след думите „Категорията на съоръжението“ се добавя „за минни отпадъци“, думата „посредством“ се заменя с „чрез“, думите „както и“ се заличават и накрая се добавя „на неговия настоящ и бъдещ размер и на местоположението му“.

5. Създават се ал. 8 и 9:

„(8) При връщане на минните отпадъци в отработените пространства с рекултивационни и конструкционни цели, независимо дали са генерирани от открит или подземен добив, се предприемат подходящи мерки за:

1. осигуряване стабилност на минните отпадъци съответно на изискванията на чл. 22и, ал. 1;

2. предотвратяване замърсяването на почвата и на повърхностните и подземни води съответно на предвиденото в наредбата по чл. 22к;

3. гарантиране на мониторинг на минните отпадъци и на отработените пространства съответно на изискванията на чл. 22л, ал. 3 и 4.

(9) Когато за запълването на отработените пространства се използват други отпадъци освен минните отпадъци, се прилагат Законът за опазване на околната среда и Законът за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.“

§ 4. В чл. 22в се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „по чл. 22а, ал. 2“ се заличават, а думите „утвърден от министъра на енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице“ се заменят с „одобрен“.

2. Алинеи 4-6 се изменят така:

„(4) Лицата по ал. 1, а в случай на възлагане чрез договор, и тези по ал. 3 са оператори на съоръжения за минни отпадъци.

(5) С оглед удостоверяване изпълнението на условията на разрешителното и на плана за управление на минните отпадъци, предоставяне на обобщена информация за минните отпадъци и докладване състоянието на съоръжението за минни отпадъци операторите предоставят ежегодно до 31 март на министъра на енергетиката отчет, изготвен съгласно изискванията на наредбата по чл. 22к, в който задължително се включват резултатите и изводите от провеждания собствен мониторинг.

(6) След закриването, рекултивацията на засегнатите земи и последващия мониторинг на съоръженията за минни отпадъци минните отпадъци се предават на областния управител на областта, на чиято територия се намират.“

§ 5. В чл. 22г се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Всяка дейност, пораждаща минни отпадъци, се осъществява само с одобрен план за управление на минните отпадъци.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и в нея думите „от министъра на енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице“ се заличават и накрая се добавя „на минните отпадъци“.

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея думата „всички“ се заличава, думата „утвърден“ се заменя с „одобрен“, а след думата „управление“ се добавя „на минните отпадъци“.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Когато инвестиционното предложение, пораждащо минни отпадъци, подлежи на процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда, към инвестиционното предложение задължително се включва предложението за управление на минните отпадъци.“

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя от оператора съгласно изискванията на наредбата по чл. 22к и съдържа най-малко:

1. мотивирано предложение за категория на съоръжението по чл. 22б, ал. 4, както и:

а) за съоръжение от категория „А“ – разработена политика за предотвратяване на големи аварии, система за управление на безопасността и вътрешен аварийен план;

б) за съоръжение от категория „Б“ – доклад за оценка на риска с мотиви, че съоръжението не трябва да бъде определяно като категория „А“, както и идентифициране на възможните опасности от авария;

2. характеристика и прогнозно количество на минните отпадъци, които ще се образуват по време на проучването, добива, първичната преработка и складирането на подземните богатства;

3. описание на дейността, пораждаща минните отпадъци, както и всяка последваща преработка, на която те се подлагат;

4. описание на възможните рискове за околната среда и човешкото здраве, както и превантивните мерки за минимизиране на въздействието върху околната среда по време на функционирането и след закриването на съоръжението за минни отпадъци, включително за изпълнение на изискванията на чл. 22и, ал. 1, т. 1-4, 6 и 7;

5. процедури за контрол и мониторинг в изпълнение на чл. 22б, ал. 8 и 9 и на приложимите изисквания на чл. 22и, ал. 1, т. 5;

6. план за закриване на съоръжението, предвиждащ рекултивация на земята, засегната от съоръжението, процедури след закриването и мониторинга в съответствие с чл. 22л;

7. мерки за предотвратяване влошаването на състоянието на водите в съответствие с чл. 118 от Закона за водите и за предотвратяване и минимизиране на замърсяването на въздуха и почвата съгласно изискванията на наредбата по чл. 22к;

8. информация и описание как избраните технологии за добив и първична преработка на подземни богатства ще постигнат целите на плана по чл. 22а, ал. 4, т. 1.”

6. Създават се ал. 6-12:

„(6) В плана за управление на минните отпадъци за хвостохранилища с наличие на цианид операторът предлага мерки за намаляване концентрацията на слабокиселинния разложим цианид, използвайки най-добрите налични техники, до възможно най-ниското равнище, но не по-високо от 10 mg/kg. За хвостохранилища, въведени в експлоатация към 1 май 2008 г., концентрацията се намалява поетапно, като не надвишава 50 mg/kg от 1 май 2008 г., 25 mg/kg от 1 май 2013 г. и 10 mg/kg от 1 май 2018 г. При поискване от министъра на енергетиката операторът представя доклад за оценка на риска, съобразен със специфичните условия на миннодобивния обект, чрез който доказва, че посочените граници на концентрация не е необходимо да бъдат понижавани повече.

(7) Заедно с плана за управление на минните отпадъци операторът предоставя на министъра на енергетиката и:

1. влязло в сила решение по ОВОС, издадено по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда, или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, които съдържат и мотиви, че управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управлението на отпадъците по Закона за управление на отпадъците;

2. документи, удостоверяващи квалификацията, познанията и техническите си възможности за извършване на дейностите по управлението, които след одобрението му стават неразделна част от плана за управление на минните отпадъци;

3. програма за обучение на персонала, която след одобрението му става неразделна част от плана за управление на минните отпадъци и чието изпълнение се отчита едновременно с изпълнението на плана в съответствие с чл. 22в, ал. 4;

4. договор по чл. 22в, ал. 3.

(8) Когато съоръжението е от категория „Б“, документите по ал. 5 и 7 се разглеждат от министъра на енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок, за отстраняването им или документите се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(9) В срок до два месеца след отстраняване на пропуските по ал. 8 или от повторното внасяне на документите по ал. 5 и/или 7 министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице одобрява или мотивирано отказва да одобри плана за управление на минните отпадъци.

(10) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице одобрява представения план за управление на минни отпадъци, когато:

1. операторът е изпълнил изискванията по ал. 5 и 7;

2. управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управлението на отпадъците по Закона за управление на отпадъците, удостоверение с документа по ал. 7, т. 1, издаден от съответния компетентен орган.

(11) Планът за управление на минните отпадъци се преразглежда на всеки 5 години или когато:

1. са настъпили съществени промени в експлоатацията на съоръжението за минни отпадъци, засягащи неговата конструкция, в качествения състав или в количеството на минните отпадъци;

2. е постъпило предложение от оператора за изменение и допълнение на плана;

3. резултатите от проверките на министъра на енергетиката или на оправомощено от него длъжностно лице във връзка с изпълнението на одобрения план налагат това;

4. резултатите от мониторинга налагат това;

5. са настъпили съществени изменения в най-добрите налични техники.

(12) Редът за разработване и за преразглеждане на плана за управление на минните отпадъци се определя с наредбата по чл. 22к."

§ 6. Член 22д се изменя така:

"Чл. 22д. (1) Когато съоръжението е от категория „А“, операторът подава заявление по образец до министъра на енергетиката за издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжение от категория „А“. Към заявлението се прилагат:

1. документи, удостоверяващи самоличността на кандидата – за физически лица;

2. документ, удостоверяващ, че кандидатът има права за търсене и проучване или за проучване, или за добив на подземни богатства, или е упълномощен от лице, притежаващо такива права;

3. предложение за местоположение на съоръжението и други алтернативни варианти за местоположение, отразени на план с нанесени подземни и надземни комуникации, водни обекти, санитарно-охранителни зони, сгради и други;

4. инженерно-геоложки, хидрогеоложки, хидроложки, хидрохимични, сеизмични и морфоложки данни за района, в който ще бъде разположено съоръжението;

5. план за управление на минните отпадъци, изготвен съобразно изискванията по чл. 22г;

6. мерки за предотвратяване на големи аварии и аварийен план;

7. предложение за финансово обезпечение по чл. 22з;

8. доказателства, че кандидатът притежава необходимите за дейността квалификация, познания и технически възможности;

9. мотивирано предложение за срока на разрешителното съгласно чл. 22е, ал. 1;

10. декларация относно данните, които според оператора представляват търговска тайна и не трябва да са част от публичния регистър по чл. 22е, ал. 6.

(2) Заявлението и документите по ал. 1 се разглеждат в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(3) След отстраняване на пропуските и/или допълване на предоставената информация и не по-късно от два месеца след провеждане на процедурата по чл. 22ж министърът на енергетиката одобрява плана за управление на минните отпадъци по ал. 1, т. 5 и издава разрешително или отказва мотивирано да одобри плана за управление на минните отпадъци и да издаде разрешително.

(4) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешително за управление на минни отпадъци, когато:

1. операторът е изпълнил изискванията по ал. 1;
2. управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управление на отпадъците по Закона за управление на отпадъците, удостоверено с документа по чл. 22г, ал. 7, т. 1, издаден от съответния компетентен орган;
3. планът за управление на минните отпадъци идентифицира опасностите от големи аварии и те ще бъдат взети предвид при проектирането, изграждането, експлоатацията и поддръжката, закриването и последващия мониторинг на съоръжението за минни отпадъци с оглед предотвратяване на такива аварии и ограничаване на отрицателното въздействие за човешкото здраве и/или околната среда, включително трансграничните въздействия."

§ 7. Член 22е се изменя така:

„Чл. 22е. (1) Срокът на разрешителното по чл. 22д, ал. 3 се определя от министъра на енергетиката по мотивирано предложение на оператора на съоръжението за минни отпадъци.

(2) Разрешителното се преразглежда на всеки 5 години или когато:

1. са настъпили съществени промени в експлоатацията на съоръжението за минни отпадъци, засягащи неговата конструкция, в качествения състав или в количеството на минните отпадъци;
2. е постъпило предложение от оператора за изменение и допълнение на плана;
3. резултатите от проверките на министъра на енергетиката или на оправомощено от него длъжностно лице във връзка с изпълнението на одобрения план налагат това;
4. резултатите от мониторинга налагат това;
5. са настъпили съществени изменения в най-добрите налични техники.

(3) При преразглеждане на разрешителното министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице преценява необходимостта от изменение на условията в разрешителното или от актуализирането им.

(4) Издаденото разрешително, както и неговите изменения се оповестяват чрез публикуване на интернет страницата на Министерството на енергетиката в 14-дневен срок от датата на издаването, а в случаите на трансгранични въздействия се изпращат и на държавите – членки на Европейския съюз, засегнати от дейността на съоръжението за минни отпадъци. В същия срок писмено се уведомява и заявителят.

(5) Заинтересованите лица могат да обжалват издаденото разрешително или неговите изменения по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването му по ал. 4.

(6) Министърът на енергетиката поддържа публичен регистър на операторите и на издадените по чл. 22д, ал. 3 разрешителни."

§ 8. Член 22ж се изменя така:

„Чл. 22ж. (1) Не по-късно от 10 дни след отстраняване на нередовностите или допълване на предоставената информация по чл. 22д, ал. 1 министърът на енергетиката уведомява обществеността, като публикува на интернет страницата на Министерството на енергетиката информация за:

1. заявлението за издаване на разрешително;
2. в случай на възможни трансгранични ефекти – за това, че решението, засягащо дадено заявление за издаване на разрешително, подлежи на консултация между засегнатите държави – членки на Европейския съюз;
3. компетентния орган, който е отговорен за вземането на решението, имената, длъжността и начин за връзка с лицата, от които може да се получи информация, свързана с постъпилото заявление за издаване на разрешително, имената, длъжността и начин за връзка с лицата, на които може да се представят становища, коментари и въпроси, както и график за представянето им;
4. възможните решения;
5. в случай на преразглеждане на дадено разрешително или на условията по него – за основанията за преразглеждане;
6. сроковете и местата, както и средствата за предоставяне на допълнителна информация в хода на процедурата;
7. условията за участие на засегнатата общественост в процедурата по издаване на разрешителното.

(2) Публикуваната информация по ал. 1 не трябва да съдържа лични данни и/или данни, които операторът е посочил, че представляват негова търговска тайна.

(3) Сроковете по ал. 1, т. 6 трябва да са достатъчни, но не по-кратки от 30 дни и не по-дълги от 90 дни, за да може засегнатата общественост да се запознае с всяка информация, станала налична след уведомяването по ал. 1, която е от значение за издаване на разрешителното, включително постъпилите становища, коментари и въпроси по ал. 1, т. 3 и резултатите от консултациите по ал. 4.

(4) При вероятност съоръжението за минни отпадъци от категория „А“, за което е открита процедура за издаване на разрешително, да причини съществено въздействие върху околната среда, включително такова, което създава риск за човешкото здраве в друга държава – членка на Европейския съюз, министърът на енергетиката препраща информацията по ал. 1 в 10-дневен срок след отстраняване на нередовностите или допълване на предоставената информация по чл. 22д, ал. 1 и провежда консултации със засегнатата държава членка. Информацията по ал. 1 се предоставя на държава – членка на Европейския съюз, за провеждане на консултации и при постъпило искане от нейна страна.

(5) Становищата, коментарите и въпросите по ал. 1, т. 3, както и резултатите от консултациите по ал. 4 се вземат предвид при издаване на разрешителното или неговото изменение.”

§ 9. В чл. 22з се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Финансовото обезпечение по ал. 1 трябва да покрива пълния размер на средствата, необходими за:

1. изпълнение на задълженията на оператора по разрешителното и плана за управление на минните отпадъци, включително за рекултивация на засегнатите земи и за времето след закриването на съоръжението, които към момента на предоставяне на обезпечението не са изпълнени;

2. изпълнение на мерките по вътрешния аварийен план в случай на настъпване на авария на съоръжението за минни отпадъци.

(3) Размерът на обезпечението се определя съгласно наредбата по чл. 22к според вероятното въздействие на съоръжението върху околната среда, характеристиката на минните отпадъци и бъдещото ползване на рекултивираната земя. Размерът на обезпечението трябва да е достатъчен, за да покрие разходите по необходимите възстановителни работи, в случай че се наложи те да бъдат възложени от министъра на енергетиката на трето лице.”

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Размерът на финансовото обезпечение се коригира периодично съобразно дейностите по плана за управление на минните отпадъци, които остава да бъдат изпълнени от оператора, като промяната се извършва след приемане на изпълнените дейности, предвидени в плана, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 22к.“

3. В ал. 7 накрая се добавя „от трети лица“.

§ 10. Член 22и се изменя така:

„Чл. 22и. (1) При изграждане на ново или при изменение на съществуващо съоръжение за минни отпадъци операторът е длъжен да осигури:

1. разполагане на съоръжението за минни отпадъци на подходящо място съобразно изискванията на действащото законодателство по опазване на човешкото здраве, околната среда и културните ценности, както и в съответствие с геоложките, хидроложките, хидрогеоложките, сеизмичните и геотехническите фактори;

2. проектирането му, така че да отговаря в краткосрочен и в дългосрочен план на условията за предотвратяване на замърсяването на почвата, въздуха, както и на подземните и повърхностните води, като се вземат предвид изискванията на Закона за водите и подзаконовите актове по прилагането му, и за гарантиране ефективното събиране на замърсената вода и инфилтрат;

3. намаляване на ерозията, причинена от водата и вятъра, доколкото това е технически възможно и икономически оправдано – когато това се изисква от разрешителното;

4. подходящо конструиране, управление и поддържане на съоръжението за минни отпадъци с оглед гарантиране на физическата му стабилност и предотвратяване в краткосрочен и в дългосрочен план замърсяването на почвата, въздуха или повърхностните и подземни води, както и с оглед минимизиране, доколкото е възможно, на увреждането на ландшафта;

5. разработване на подходящи планове и създаване на необходимата организация за редовен мониторинг и инспектиране на съоръжението за минни отпадъци от компетентни лица и за предприемане на действия в случай на признаци за нестабилност на съоръжението или замърсяване на водите или почвата;

6. необходимата организация за последваща рекултивация на земята, засегната от съоръжение за минни отпадъци, и закриването на това съоръжение;

7. необходимата организация за изпълнение на задълженията по чл. 22л, ал. 3-5.

(2) Рекултивацията на земята, засегната от съоръжението за минни отпадъци, обхваща комплекс от инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други

дейности, изпълнението на които води до възстановяване на нарушените терени до задоволително състояние, по-специално по отношение на качеството на почвата, дивите растения и животни, естествените местообитания, пресноводните системи, ландшафта и за подходящите полезни ползвания.

(3) За резултатите от мониторинга и инспектирането по ал. 1, т. 5 се съставят протоколи. Протоколите се съхраняват от оператора, който се задължава при поискване да ги представя на компетентните органи и да ги предаде в случай на смяна на оператора."

§ 11. Член 22к се изменя така:

"Чл. 22к. С наредба на Министерския съвет се определят:

1. специфичните изисквания за управление на минните отпадъци, строителството, експлоатацията и закриването на съоръженията за минни отпадъци, техният технически надзор и мониторинг;

2. условията и редът за характеристика и класификация на минните отпадъци;

3. условията и редът за оценка на риска на съоръженията за минни отпадъци, изискванията за предотвратяване на големи аварии и за обмен на информация;

4. изискванията за разработване и редът за преразглеждане на плана за управление на минните отпадъци, както и редът за преразглеждане на разрешителното за съоръжение за минни отпадъци от категория „А“;

5. критериите за определяне размера на финансовото обезпечение по чл. 22з, условията и редът за неговото представяне, както и за коригиране на размера му;

6. редът за извършване на инспекции на съоръженията за минни отпадъци;

7. изискванията към отчета по чл. 22в, ал. 5;

8. условията и редът за закриване на съоръженията за минни отпадъци."

§ 12. В глава осма се създават чл. 22л и 22м:

"Чл. 22л. (1) Процедура по закриване на съоръжение за минни отпадъци може да започне:

1. след изпълнение на съгласуван цялостен работен проект по чл. 83 в частта му относно изграждане и експлоатация на съоръжението за минни отпадъци;

2. по искане на оператора съгласувано с министъра на енергетиката;

3. с мотивирана заповед на министъра на енергетиката.

(2) Съоръжение за минни отпадъци може да бъде смятано за окончателно закрито, когато:

1. операторът писмено е уведомил министъра на енергетиката, че е изпълнил задълженията си, предвидени в цялостния работен проект по чл. 83 в частта му относно изграждането, експлоатацията и закриването на съоръжението за минни отпадъци, и задълженията си по действащото законодателство в областта по опазване на околната среда, на земеделските земи и горите и на културните ценности, и

2. министърът на енергетиката в тримесечен срок от уведомлението по т. 1 е извършил окончателна проверка на място по ред, определен в наредбата по чл. 22к, оценил е всички доклади, представени от оператора, констатирал е на място и/или по предоставени от оператора или от друг контролен орган по чл. 90 документи, че земята, засегната от съоръжението за минни отпадъци, е била рекултивирана съгласно чл. 22и, ал. 2, и е съобщил на оператора одобрението си за закриването.

(3) След закриване на съоръжението за минни отпадъци операторът е отговорен за неговата поддръжка, мониторинг и контрол, както и за прилагането на мерки в случай на авария за срок, определен от министъра на енергетиката. Срокът се определя по предложение на министъра на околната среда и водите съобразно актуалния доклад за оценка на риска, като се вземат предвид естеството и продължителността на опасността за човешкото здраве и/или за околната среда.

(4) След закриване на съоръжението за минни отпадъци в рамките на срока по ал. 3 операторът е длъжен да контролира физическата и химическата стабилност на съоръжението и да извършва всички други необходими дейности за минимизиране на всяко възможно отрицателно въздействие върху околната среда и по-специално върху състоянието на повърхностните и подземните води съгласно изискванията на Закона за водите, като:

1. извършва мониторинг на съоръжението, осъществяван чрез изградена и поддържана в изправност контролно-измервателна система;

2. поддържа в изправност съществуващите водоотливни, дренажни, защитни и други необходими съоръжения и осигурява проводимостта на наличните преливни и отвеждащи канали.

(5) Разпоредбите на чл. 22м, ал. 1-4 се прилагат и за времето след закриване на съоръжението за минни отпадъци.

(6) В случай че бъде издадено разрешение за проучване или бъде предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 7 за площ, включваща изцяло или част от закрито съоръжение за минни отпадъци, операторът се освобождава от задълженията си по ал. 1-5, както и по чл. 22м, като изпълнението им се поема от титуляря на разрешението за проучване или от концесионера.

Чл. 22м. (1) В случай на голяма авария операторът незабавно предоставя на министъра на енергетиката и на министъра на околната среда и водите цялата информация, необходима да се прецени и максимално да се ограничи настъпилото или вероятното отрицателно въздействие върху околната среда и да се минимизират отрицателните последици за човешкото здраве.

(2) В случай на авария, засягаща съоръжение от категория „А“, за която е вероятно да причини трансграничен ефект, министърът на енергетиката незабавно предоставя на местната общественост и на засегнатата държава – членка на Европейския съюз, информацията по ал. 1.

(3) Операторът е длъжен да уведомява министъра на енергетиката и министъра на околната среда и водите незабавно, както и писмено не по-късно от 48 часа за:

1. всяко събитие, което е вероятно да засегне стабилността на съоръжението за минни отпадъци;

2. всяко въздействие върху околната среда, констатирано в рамките на процедурите за контрол и мониторинг на съоръжението за минни отпадъци; всяка година до 15 май министърът на околната среда и водите предоставя на министъра на енергетиката списък на събитията, съобщени в периода от 1 май на предходната година до 30 април на текущата година, за които е констатирано въздействие върху околната среда и човешкото здраве, както и на дадените предписания.

(4) В случаите по ал. 1, когато е приложимо, операторът на съоръжение от категория „А“ привежда в действие вътрешен аварийен план и изпълнява други инструкции от съответния компетентен орган по отношение на мерките, които трябва да бъдат предприети, и поема разходите за тяхното изпълнение.

(5) Министърът на енергетиката съставя, публикува и поддържа на интернет страницата на министерството актуален списък на закритите съоръжения за минни отпадъци, включително на изоставените, които причиняват сериозни отрицателни въздействия върху околната среда или за които има вероятност в средносрочен или в краткосрочен план да станат сериозна заплаха за човешкото здраве или за околната среда.

(6) Министърът на енергетиката съставя и публикува на страницата на министерството актуален списък на всички събития, засягащи стабилността на съоръженията за минни отпадъци и оказали въздействие върху околната среда.“

§ 13. В чл. 54, ал. 1 т. 6 се отменя.

§ 14. В чл. 69, ал. 1, т. 2 думите „безопасността и здравето на населението“ се заменят с „безопасността на населението и човешкото здраве“.

§ 15. Член 90 се изменя така:

„Чл. 90. (1) Министърът на енергетиката осъществява цялостен контрол:

1. по опазване на земните недра чрез рационално използване на подземните богатства;

2. върху съдържанието и изпълнението на цялостните и годишните работни проекти за търсене, проучване, добив и първична преработка на подземните богатства, на разрешителните и планове за управление на минните отпадъци и на проектите за консервация, ликвидация и рекултивация;

3. по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване или на концесионните договори;

4. по извършването на търсене, проучване или добив на подземни богатства:

а) без издадено разрешение или предоставена концесия;

б) с разрешение или с концесия, чието действие е спряно по реда на чл. 68 или на сключения договор.

(2) Министърът на околната среда и водите осъществява контрол върху дейностите по предоставените разрешения за търсене и проучване и за проучване и по предоставените концесии за добив и върху действащи и закрити съоръжения за минни отпадъци във връзка с изпълнението на условията на решенията, разрешителните и становищата, издадени при условията и по реда на законодателството по опазване на околната среда. Контролът се извършва във вид и в обем, предвидени в глава девета от Закона за опазване на околната среда и в съответните разпоредби на Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие, Закона за водите и на Закона за управление на отпадъците.

(3) Министърът на труда и социалната политика чрез Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ осъществява контрол върху дейностите по предоставените разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив по отношение на здравословните и безопасни условия на труд.

(4) Министърът на културата осъществява контрол върху дейностите по предоставени разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив и върху действащи и закрити съоръжения за минни отпадъци, когато се засягат културни ценности.

(5) Кметът на съответната община осъществява контрол по извършването на търсене, проучване или добив на подземни богатства:

1. без издадено разрешение или предоставена концесия;

2. с разрешение или с концесия, чието действие е спряно по реда на чл. 68 или на сключения договор.

(6) Органите по ал. 1-5 могат да възлагат осъществяването на контролните дейности на длъжностни лица от съответната администрация."

§ 16. В чл. 94 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „депониране“ се заменя с „действия по управление, включително, но не само по депониране, преработване, използване и обезвреждане“, думите „чл. 22г, ал. 2“ се заменят с „чл. 22д, ал. 3“ и думите „чл. 22д“ се заменят с „чл. 22г, ал. 5“.

2. В ал. 2 думите „чл. 22е“ се заменят с „чл. 22д, ал. 3“ и думите „чл. 22д“ се заменят с „чл. 22г, ал. 5“.

§ 17. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точки 23 и 24 се изменят така:

„23. „първична преработка“ или „преработка“ са механични, физични, биологични, термични или химически процеси или комбинация от процеси, извършвани върху добити подземни богатства с цел извличане на полезни компоненти, включително промени в размера, класифициране, сепариране, филтруване и излужване, както и повторното третиране на вече депонирани отпадъци с изключение на топене, термични производствени процеси (без производството на негасена вар) и всички металургични процеси;

24. „минни отпадъци“ са отпадъци – пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства, в т.ч. открит и подземен добив на подземни богатства, включително чрез сондажи или преработка на извлечения материал, независимо от техния собственик или държател и от момента, в който са генерирани. Не са минни отпадъци отпадъците, които не са пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства, отпадъците, образувани при дейности по проучване, добив и първична преработка на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море, и водите, които се инжектират и/или реинжектират в земните недра, за които се изисква разрешително по чл. 118а, ал. 7 и ал. 9, т. 1 от Закона за водите.“

2. Създава се т. 24а:

„24а. „оползотворяване на минни отпадъци“ е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел вместо други материали, които биха били използвани за изпълнението на дадена функция, когато това е благоприятно за околната среда в съответствие със Закона за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове по прилагането му и с разпоредбите на този закон;“.

3. В т. 25 се създава изречение второ:

„Проучвателните операции не включват дейности по разработване на находища или такива, пряко свързани с извършван добив на подземни богатства.“

4. В т. 38 думите „безопасността и здравето на населението“ се заменят с „безопасността на населението и човешкото здраве“.

5. В т. 39 думите „безопасността и здравето на населението“ се заменят с „безопасността на населението и човешкото здраве“.

6. Точка 40 се изменя така:

„40. „съоръжение за минни отпадъци“ е всяко пространство – насипище, хвостохранилище (шламоохранилище) или друго, предназначено за събиране или депониране на минни отпадъци в твърда или в течна фаза, в разтвор или суспензия, за следния период от време:

а) неограничен – за съоръжения от категория „А“ и за съоръжения за отпадъци, охарактеризирани като опасни в плана за управление на отпадъците;

б) над 6 месеца – за съоръжения за опасни отпадъци, генерирани непредвидено;

в) над една година – за съоръжения за неопасни, неинертни отпадъци;

г) над 3 години – за съоръжения за незамърсени почви, неопасни отпадъци от проучване, отпадъци при добива, преработката и съхранението на торф и инертни отпадъци,

съоръжението за минни отпадъци включва и всяка язовирна стена/бент или друга структура, служеща да съдържа, задържа, ограничава или да поддържа по друг начин съоръжението.“

7. Създават се т. 40а, 40б и 40в:

„40а. „хвостохранилище (шламоохранилище)“ е естествено или инженерно съоръжение за депонирането на финозърнести отпадъци наред с различни количества свободна вода, получени след преработката на подземни богатства и от пречистването и рециклирането на производствена вода;

40б. „насипище (табан)“ е инженерно съоръжение за съхраняване на твърди минни отпадъци върху повърхността на земята;

40в. „язовирна стена/бент“ е инженерно съоръжение, проектирано да задържа или да ограничава вода и/или отпадъци в дадено съоръжение за минни отпадъци;“.

8. В т. 43 се създава изречение второ:

„Общото съдържание на инфилтрат и замърсители в отпадъците и екотоксичността на инфилтрата трябва да са незначителни, като не застрашават качеството на повърхностните и/или подземните води.“

9. Създава се т. 43а:

„43а. „инфилтрат“ е всяка течност, процеждаща се през депонираните минни отпадъци и емитирана от или съдържаща се вътре в дадено съоръжение за минни отпадъци, включително замърсено оттичане, което може да засегне неблагоприятно околната среда, ако не се третира правилно;“.

10. Точка 45 се изменя така:

„45. „опасни отпадъци“ са тези минни отпадъци, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 към Закона за управление на отпадъците;“.

11. В т. 47 думите „здраве и“ се заменят със „здраве и/или“.

12. В т. 48 думите „чл. 5а“ се заменят с „чл. 90, ал. 2“, думата „негативни“ се заменя с „отрицателни“ и думите „здраве и“ се заменят със „здраве или“.

13. Точка 49 се изменя така:

„49. „засегната общественост“ са физически и/или юридически лица, техните сдружения, организации или обединения, които са засегнати, има вероятност да бъдат засегнати или имат интерес от вземането на решения по част първа, глава осма, в т.ч. неправителствени организации, съдействащи за защитата на околната среда и отговарящи на изискванията на българското законодателство;“.

14. Създават се т. 55 и 56:

„55. „опасно вещество“ е вещество или смес, които са опасни по смисъла на § 1, т. 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;

56. „рекултивация“ е рекултивация по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за опазване на земеделските земи.“

§ 18. Параграф 89 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.) се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 19. Министерският съвет привежда наредбата по чл. 22к, а при необходимост и други подзаконови нормативни актове, в съответствие с разпоредбите на този закон в 6-месечен срок от влизането му в сила.

§ 20. (1) Издадените до влизането в сила на този закон разрешителни и одобренията за управление на минни отпадъци се тълкуват и прилагат в съответствие с неговите разпоредби.

(2) Министърът на енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице разглежда и при необходимост привежда издадените разрешителни за управление на минни отпадъци в

съответствие с разпоредбите на този закон и наредбата по чл. 22к след нейното изменение съгласно § 19 в 6-месечен срок от влизането в сила на наредбата.

(3) При необходимост операторите на минни отпадъци привеждат в съответствие с разпоредбите на този закон и с наредбата по чл. 22к след нейното изменение съгласно § 19 изготвените от тях и одобрени планове за управление на минните отпадъци в срока по ал. 2.

§ 21. Контролът по изпълнението на сключените до 24 февруари 2015 г. договори за търсене и проучване или за проучване и за предоставяне на концесии за добив на подземни богатства, в т.ч. процесуалното представителство на държавата по съдебни дела във връзка с изпълнението на тези договори, се осъществява от министъра на енергетиката.

§ 22. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства

Разработването на законопроекта е наложено след получено запитване от Европейската комисия в рамките на проекта на Европейския съюз (ЕС) за правото на ЕС EU Pilot. С проекта се отстраняват направените от Генерална дирекция „Околна среда“ при Европейската комисия (ЕК) бележки и уточнения по транспонирането на Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (Директивата) в националното законодателство.

Предвид обстоятелството, че законопроектът не е приет от 42-ото Народно събрание, на 27 януари 2014 г. в Постоянното представителство на Република България към ЕС е получено официално уведомително писмо с № С (2014) 210 относно процедура за нарушение на правото на ЕС № 2013/ 2264.

Директивата е транспонирана в националното законодателство със Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ДВ, бр. 70 от 2008 г.) и Наредба за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци (ДВ, бр. 10 от 2009 г.). След преглед на националните мерки ЕК е изпратила редица бележки и предложения относно легалните дефиниции, с които боравят Законът за подземните богатства и Наредбата за специфичните изисквания за управление на подземните богатства, процедурите за информиране на обществеността, в т.ч. и при трансгранични ефекти, обхвата на националните разпоредби и др.

След извършен анализ на констатациите, съдържащи се в запитванията на ЕК, повечето от направените бележки са приети за основателни, което налага представеното изменение и допълнение на Закона за подземните богатства, който урежда съществени въпроси по отношение на управлението на минни отпадъци, и съответното изменение и допълнение на Наредбата за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци, уреждаща специфичните отношения.

Част от неточностите при транспонирането на директивата се дължат на неправилен превод на български език на специфичната терминология, ползвана в Директивата, за което ЕК е уведомена, а друга – на възприетия подход при транспонирането за препращане към нормативни актове, уреждащи целия род обществени отношения (субсидиарно прилагане на обща уредба), което се явява неприемливо за ЕК поради спецификата на отношенията, свързани с управлението на отпадъци от миннодобивни индустрии. Трета група бележки обхваща стесняването на приложното поле на определени разпоредби на Директивата, дължащо се на правно-техническия подход при

транспонирането, което следва да се коригира за постигане на пълно съответствие на националната мярка със законодателството на Европейския съюз.

В законопроекта са унифицирани легалните дефиниции на понятията, с които боравят Директивата и Законът за подземните богатства. Със специални правила е уредена процедура за информиране и участие на засегнатата общественост при издаване на разрешителни на оператори на съоръжения за минни отпадъци от категория „А“, както и в случаи на авария на съоръжение от категория „А“, в т.ч. когато негативните последици могат да настъпят и на територията на друга държава – членка на ЕС. Регламентира се правният ред за обобщаване и предоставяне на информация от задължените лица и компетентните органи с цел надлежно изпълнение на задълженията за изготвяне на доклади до ЕК от страна на единния орган по управление на подземните богатства – министъра на енергетиката. С проекта се доуточняват задълженията на операторите на съоръжения за минни отпадъци във връзка с опазването на човешкото здраве и на околната среда, като с това не се лимитират, а се уточняват задълженията им, произтичащи от общото законодателство по опазване на околната среда и водите, управление на отпадъците, защита при бедствия и аварии и др. Компетентните по това законодателство органи не са лимитирани в правомощията си чрез новите специални правила, а напротив – разполагат с ясни законови критерии и процедури за осъществяване на превантивния, съпътстващия и последващ контрол върху управлението на минните отпадъци.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

